

HUIS IN LEUSDEN BESPAART 1/5 VAN NORMAAL GEBRUIK Zo weinig energie gebruiken dat we lak hebben aan hoge gasprijs

(Van één onzer verslaggevers)

LEUSDEN — In de wijk Bosveld wordt de laatste hand gelegd aan een zeer energiezuinig huis dat als één van de prototypen zal dienen in de ontwikkeling naar een ander energiebesparend systeem in de gesubsidieerde woningbouw (premie en woningwet). Tenminste, architect Pieter Roza uit Wageningen en compagnon Han Sniijders zullen zich sterk (blijven) maken die ontwikkeling af te ronden. Daarvoor zal uiteindelijk de politiek de subsidieregels voor de woningwet- en premiebouw moeten wijzigen. „Te hopen is dat een aanpassing van de subsidieregels spoedig zal plaatsvinden, zodat ook mensen met lagere inkomens van een duurere investering voor efficiënte en afwijkende energiebesparing kunnen profiteren”, aldus Roza en Sniijders.

Beide ontwerpers stellen dat woningeigenaren in de gesubsidieerde bouw met handen en

voeten zijn gebonden aan de stichtingskosten van de woning. De subsidies van het Rijk zijn afhankelijk van vastgestelde maximum stichtingskosten. Wil een eigenaar de woning grondig isoleren dan zullen deze kosten vaak de grens van de stichtingskosten te boven gaan. Dit zou hem dan de rijkspremie kosten. „Als je wil kan je natuurlijk die hoge isolatie-investering nemen, maar dan zul je de woning zodanig moeten versoberen dat de stichtingskosten lager worden”, meent Pieter Roza. Die concessie zou echter volgens de beide ontwerpers niet gedaan moeten worden. Met name in de woningwet kan het vaak al niet goedkoper dus soberder. „En toch zou een forse energiebesparing voor de huurders van woningwetwoningen terecht zijn, omdat zij het financiële voordeel van de lagere energiekosten meestal het hardst nodig hebben”, vinden Roza en Sniijders.

RIJTJESHUIS

Hoge investeringen voor energiebesparen in een woning zijn daarom heden ten dage weggelegd voor eigenaren van een vrije

sectorwoning. In de Leusdense wijk Bosveld staat aan Houtvester een vrijstaand huis, dat door Pieter Roza zo is geconstrueerd dat besparing van de stookkosten tot éénvijfde van normaal gebruik mogelijk is. In dit woonhuis is een groot aantal tot nu toe rendabel gebleken energiebesparende systemen toegepast. Aangezien het huis vrijstaand is, is het nadeel verbonden dat in vergelijking met een rijtjeshuis de woning een groter afkoelend oppervlak heeft gekregen. Daarom heeft het huis een kleine centrale verwarming gekregen, uitgevoerd als vloerverwarming om bij extreme kou (zonder zonneschijn) toch warmte te leveren. De toepassing van de (afwijkende) energiebesparende technieken geeft de woning aan Houtvester een ander aanzien. Zowel de vorm als de materiaaltoepassing zijn beïnvloed door deze technieken. Uitgaande van het principe dat besparen van energie wordt bereikt door een gedegen isolatie en een afdoende tochtichting paste Pieter Roza de volgende isolatie toe:

- een wandisolatie van polyurethaanschuim, materiaal dat de geringste warmtegeleiding

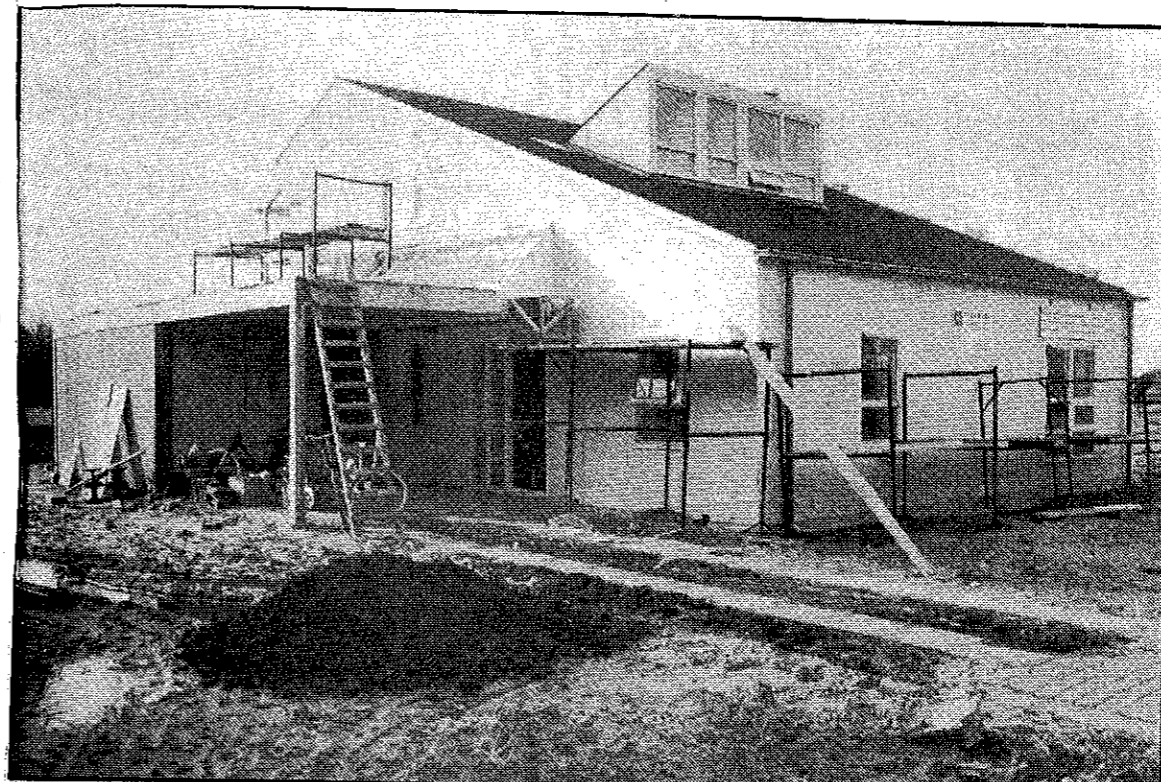
heeft. Deze dikke isolatiemantel wordt voorzien van stukwerk, dat in verschillende kleuren kan worden geschilderd.

- vloerisolatie van de begane grond en verdieping
- dakisolatie (polystyreen)
- isolerende raamluiken (polyurethaanschuim).

Deze luiken kunnen het huis 's nachts, of een ruimte in de woning die niet wordt gebruikt optimaal isoleren. De luiken kunnen van binnenuit voor de ruiten worden geschoven en zitten als ze niet worden gebruikt in de buitenisolatie. De raamkozijnen zijn daardoor in hun geheel naar de buitenkant van de gevel opgeschoven. Pieter Roza vindt de luiken voor isolatie in feite onontbeerlijk, omdat ramen, ondanks dubbelglas, toch de grootste warmtelekken in een woning zijn.

ZON

Een andere manier om de stookkosten ver terug te brengen maar de woning toch voldoende warm te krijgen, is gebruik maken van zonne-energie. Om zo veel mogelijk van zonnewarmte te kunnen profiteren liggen de

De woning aan Houtvester in de nieuwe wijk Bosveld. Behalve de vorm wijkt de woning ook af door het ontbreken van bakstenen. Het uiterlijk van het huis wordt nu nog overheerst door de blokken polyurethaanschuim (wandisolatie) die afgewerkt zullen worden met stukwerk dat geschilderd kan worden.

verblijfsruimten van de woning voor het merendeel aan de zuidkant en is het zuidelijk gedeelte van het huis „opengemaakt” met glas. De bedoeling hiervan is voornamelijk profijt te hebben van zonnewarmte in de winter. Door de buitengewoon goede isolatie verliest de woning deze warmte niet meteen. Het huis in Leusden is daarnaast voorzien van een warmtewisselaar die „vuile” ventilatielucht ontdoet van de warmte en die vervolgens toevoegt aan de schone ventilatielucht die van buiten komt. De woning is uitgerust met een ven-

tilatiesysteem om de bewoners van frisse lucht te voorzien die anders erg moeilijk de woning, vanwege de uitgebreide isolatie, binnen zou komen. Om in de zomer de temperatuur niet te hoog te laten oplopen is aan de zuidkant van de woning (met het grote glasoppervlak) zonwering aangebracht.

Komen we op de meerkosten voor deze wijze van isoleren. Die bedragen voor de woning aan de Houtvester in Leusden 24.300 gulden. De energielasten zijn berekend op 887 gulden per jaar. Het normgebruik bij een gasprijs

van 0,5859 gulden per kubieke meter was gesteld op 3875 gulden. Derhalve wordt een besparing bereikt van 2987 gulden.

Aan Pieter Roza tenslotte de vraag of hij niet van mening is dat een lager gasverbruik over de hele lijn op den duur leidt tot hogere gasprijzen zodat in feite de isolatie minder rendabel wordt? Roza: „We moeten zover gaan met energiebesparing dat maar heel weinig gas nodig is, zodat we lak hebben aan de verhoogde gasprijzen”.

ULG kwan bijeem

LEUSDEN — In de TIJ donderdag 13 januari vergadering door het Utrechts Landbouwnootschap afdeling Leusden. Het ULG is een organisatie die de belangen van de boeren behartigt, een soort vakbond. De vergadering is naar voren gekomen, dat de boeren, ondanks economische crisis, nog aan het hoofd boven water willen houden op een enkele betaald taak, zoals bijvoorbeeld pluimveehouderij.

Het vertrouwen in voor Van Oostrom uitte zich in herkiezing.

Vervolgens werden er een aantal praktische problemen in de discussie besproken en na de discussie was er een dia-serie over hoe boer verstrikt kan raken in derne milieueisen.

DEZE WEEK IN DE GEMEENTE

leusde

LEUSDEN

Dinsdag 18 januari 20.00
Jaarvergadering Nederland
Bond van Plattelandsvrouwen
Kom, Hamersveldseweg
Woensdag 19 januari 9.30
Jaarvergadering KPO, De
Hamersveldseweg
Woensdag 19 januari 20.00
Planadviesgroep, commissie
mer, gemeentehuis
Woensdag 19 januari 20.00
Thema-avond over „ongewone
zwangerschap”, Groot Krakke
Donderdag 20 januari 20.00
Schoolraad.

Pater Teunissen tijdens lezing bij KPO „Ik ben geen huurling van justitie”

LEUSDEN — Gevangenisstraf krijgen momenteel veel publiciteit vanwege de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen. In de gevangenis in Leeuwarden werd gestaakt uit protest tegen de vermindering van het personeel en het daaruit voortvloeiende gevolg dat men in de weekenden langer in de cel moet blijven. Ook verwachten de gedetineerden een verharding in het contact tussen gevangenen en personeel

den. Een t.v. in de cel is ook niet nodig. Water en brood is mooi genoeg.

De pater is niet alleen angstig voor oordelen en veroordelen, maar ook voor veroordelen. Wat weet je eigenlijk over daad en dader? Niets. Soms ken je een paar feiten uit de krant. Voor een eerlijk oordeel zijn meer antwoorden nodig. Wie is die persoon? Wat is er gebeurd en waarom? Gevangenisstraf is meestal

begrijpelijk. Wat bedreigend is wordt immers afgewezen.

Hij probeert het begrip te kwaken voor de misdadiger die hij ziet als een slachtoffer van de omstandigheden. Vaak is de gevangene opgegroeid in een weinig liefdevolle omgeving. Hij is een aan zichzelf overgelaten en op zijn ik gerichte mens, die van jongs af aan van gesticht naar gesticht is gegaan en vertrouwd is geraakt met dit soort instellingen.

vertellen over wat je deed want dan kan je een klap op je bek krijgen. Ben je een of andere brandkastkraker dan is de kans op waardering van medegevangenen groter.

Pater Teunissen werkt al 24 jaar in de gevangenis. Voor hij daar terecht kwam, had hij een standplaats in een achterbuurt. Je leert dan wel wat het is om als een tweederangs mens be-

Pater Teunissen

PRINS BART PUUP DE VIII: „Puupenkoppenland kan op me rekenen”

ACHTERVELD — Tijdens het Carnavalsgebeuren in het seizoen 1982-1983 is het Prins Bart Puup de 8ste die de scepter zal zwaaien over

